

- Innovatie gaat gepaard met risico's. Hoe ga je daar verstandig mee om? Lees het praktijkvoorbeeld uit Rotterdam.
 - Wat is ID-Flux en waarom zou je het willen inzetten?
 - Dit zijn de mensen achter ID-Flux!
-

Angst voor een Participatie instrument?

Ga van risicomijding naar risicosturing

Beste Frans,

Het klinkt zo logisch: gemeenten willen beter samenwerken met inwoners, en daarvoor zijn allerlei nieuwe instrumenten beschikbaar. Toch merken we bij ID-Flux dat er best wel wat aarzeling is om met zulke vernieuwingen aan de slag te gaan, zeker als het gaat om nieuwe tools die nog geen uitgebreid trackrecord hebben. Waarom is die aarzeling er? En nog belangrijker: wat is er nodig om tóch ruimte te maken voor vernieuwing?

Wat als het misgaat?

Het werken met een nieuw instrument - of dat nu een digitale tool is of een andere werkwijze - betekent altijd dat je iets ouds loslaat. Dat is spannend. Gewoontes zitten diep. Mensen vragen

zich af: *Hoe werkt dit dan? Krijgen we iedereen mee?* Soms zijn er vaste afspraken met externe partijen of bepaalde protocollen, die vernieuwing kunnen frustreren. En dan is er nog de angst om te falen. Zeker wanneer bewoners betrokken zijn, ligt de lat hoog. Niemand wil het risico lopen dat het ‘misgaat’.

Die terughoudendheid is begrijpelijk. Verandering brengt onzekerheid met zich mee. Maar juist dáár kan een moderne kijk op risicomanagement het verschil maken. Verandering vraagt wel om lef en zorgvuldigheid.

Risico's zijn óók kansen

Traditioneel werd risicomanagement vaak gezien als een manier om fouten te voorkomen en controle te behouden. Maar volgens dr. ir. Martin van Staveren, docent aan de Universiteit Twente, kan dat ook anders. **Hij pleit voor risicosturing: een benadering waarbij risico's niet alleen vermeden, maar bewust verkend worden.** Risico's worden dan niet als obstakels gezien, maar als signalen die richting geven.

Volgens de internationale ISO 31000-richtlijn is risico het “effect van onzekerheid op doelen”. Dat effect kan negatief zijn - maar ook positief. Oftewel: risico's zijn óók kansen.

Risico = Kans x Effect

Voor wie deze formule interessant vindt: het gaat om de kans dat het effect zich voordoet. Vaak is deze kans (heel) klein, maar het effect dusdanig groot dat je dit wilt voorkomen. Echter, we zijn geneigd het effect voorop te stellen (want dat willen we niet) en daarom beginnen we er niet aan. Terwijl het risico aanmerkelijk kleiner is dan het effect. Vooral als je laagdrempelig experimenteert, is het effect vaak niet zo groot als men denkt.

Innoveren is risico nemen, maar wel met beleid

Gemeenten willen doelen bereiken; meer vertrouwen van inwoners, meer samenwerking, betere dienstverlening. Nieuwe instrumenten kunnen daar enorm bij helpen. Maar alleen als er ruimte is om te experimenteren, om te leren. En dus ook om fouten te mogen maken. Een nieuwe participatieaanpak hoeft niet in één keer perfect te zijn. Het gaat erom dat je klein durft te beginnen, feedback ophaalt en bijstuurt waar dat nodig is.

Dat vraagt om een cultuur waarin mensen zich gesteund voelen, ook als iets niet direct lukt. Waar leren belangrijker is dan beheersen. Waar risico's besproken worden en niet weggestopt.

Hoe dan wél? Een paar inzichten:

1. Bepaal samen de risicobereidheid

Wat kan er misgaan en is dat aanvaardbaar? Wat levert het op als het wel lukt? Maak dit gesprek expliciet met alle betrokkenen; bestuurders, uitvoerders én inwoners.

2. Begin klein

Probeer nieuwe tools eerst uit in een pilot. Niet alles hoeft meteen organisatie- of gemeentebreed. Een lerende aanpak verkleint risico's en vergroot eigenaarschap.

3. Betrek medewerkers en inwoners vroegtijdig

Mensen zijn vaak creatiever en zorgvuldiger dan managers verwachten. Geef ruimte aan

hun ideeën en zorg voor training en ondersteuning.

4. Deel successen en leermomenten

Maak zichtbaar wat werkt én wat minder goed ging. Juist daarin zit de winst.

5. Benoem onzekerheden als onderdeel van innovatie

Zoals Van Staveren stelt: innovatie zónder risico bestaat niet. Maar met bewuste keuzes, goede afspraken en betrokkenheid kun je veel onzekerheden behapbaar maken.

Voorbeeld van risicomijding en de gevolgen van focus op het voorkomen van bezwaren

De vergeten groep in het Museumpark

Op een zonnige dag in het Museumpark in Rotterdam zwermen skaters, rolschaatsers en BMX'ers over het betonnen plein. Al jaren is dit een geliefde plek. Niet bedacht door een beleidsplan, maar gegroeid van onderop. Een levendige, diverse community van jongeren en creatievelingen die hun eigen plek in de stad hebben gevonden.

En dan komt er verandering. De gemeente presenteert plannen voor een 'internationaal cultuurpark': meer groen, een aantrekkelijker verblijfsplek. Op papier prachtig, wie wil er nu geen groenere stad? Toch gaat er iets mis.

De participatie rond dit plan is ruim opgezet, met inspraakavonden en gesprekken met buurtbewoners. Maar één groep wordt over het hoofd gezien: de mensen die dagelijks het plein gebruiken. Ze zijn geen formele organisatie, geen bewoners van het omliggende blok. Ze passen niet in het participatiekader. En dus worden ze niet gevraagd om mee te denken.

Pas als de plannen al bijna rond zijn, laten de skaters van zich horen. Met een petitie, ruim vijfduizend handtekeningen sterk. Ze willen hun plek behouden. Ze willen meedenken. Maar als ze eindelijk aan tafel zitten, blijkt dat er weinig te schuiven valt. De plannen liggen al vast. Er komt een iets gladdere ondergrond, maar geen echte skatevoorzieningen. De betrokkenheid slaat om in frustratie. Hun stem klonk, maar werd niet echt gehoord.

Kim Butter, één van de betrokkenen, noemt het een *participatie-burnout*. Een pijnlijk proces waarin je je als inwoner eerst gehoord waant, maar uiteindelijk tegen muren aanloopt. "Er wordt gesloopt en verbouwd alsof er niets van waarde is ontstaan in de stad", schrijft een bezorgde Rotterdammer. "Waarom wordt al het moois dat van onderop is ontstaan de prullenbak ingegooid?"

De keuze voor risicosturing

In deze situatie had de gemeente kunnen leren van de gemaakte fout, excuses aanbieden en bijsturen in plaats van beheersen. Hierdoor was de relatie zeker hersteld, het vertrouwen gegroeid en de dienstverlening aan haar inwoners verbeterd.

Verandering brengt risico's met zich mee, dat valt niet te ontkennen. Maar wie zich alleen richt op wat mis kan gaan, ziet over het hoofd wat er allemaal mogelijk is! Door risico's te zien als kansen, kun je als gemeente juist slagvaardiger, veerkrachtiger en innovatiever worden. En dat is uiteindelijk waar inwoners het meeste van merken.

Ga zelf aan de slag met deze reflectievragen:

1. **Welke doelen willen wij bereiken voor onze inwoners en welke onzekerheden komen we daarbij tegen?**
Deze vraag helpt om risico's niet los te zien van de context, maar juist te koppelen aan ambities. Wat willen we écht mogelijk maken en wat houdt ons daarin (misschien onnodig) tegen?
2. **Hoeveel risico vinden wij acceptabel in het uitproberen van nieuwe werkwijzen of instrumenten?**
Hiermee open je het gesprek over risicobereidheid. Wat mag er misgaan en hoe vangen we dat op? Zijn we bereid om te leren door te doen? Hier is het betrekken van inwoners extra verstandig, zodat zij weten dat er iets nieuws wordt uitgetest én dat het mis kan gaan. Willen ze meewerken aan dit experiment?
3. **Hoe zorgen we ervoor dat medewerkers en inwoners zich veilig voelen om mee te doen, ook als het spannend wordt?**
Want vernieuwing vraagt om betrokkenheid en vertrouwen. Hoe creëren we ruimte voor experiment en eigenaarschap, zonder angst om afgerekend te worden op fouten?

Bronnen:

- Martin van Staveren, [Risicosturing versterkt innovatie](#)
- Pridea, [Intrapreneurship. Een risicovolle aanpak?](#)
- [ISO 31000-richtlijn voor risicomanagement](#)

Een innovatieve aanpak: van idee naar realisatie

Betrek je inwoners met ID-Flux

ID-Flux is een unieke aanpak gekoppeld aan een online ideeënplatform dat inwoners, ondernemers en organisaties actief betreft bij beleid en uitvoering. Van een los idee naar gedragen verandering in vijf stappen: 1. verzamelen, 2. selecteren, 3. realiseren, 4. rapporteren, 5. uitgevoerd.

Waarom ID-Flux?

- ✓ Verbeter je performance - ga concreet vooruit in de organisatie
- ✓ Meer bevoegdheid - actieve deelname én draagvlak voor plan en uitvoering
- ✓ Zichtbaar samen werken - inzicht in bijdragen van anderen
- ✓ Talentontwikkeling - ontdekken en benutten van ervaringskennis en talenten
- ✓ Plezier en verbinding - gaaf om samen te doen en te realiseren

In de volgende nieuwsbrief werken we de 5 stappen verder uit. *Stay tuned!*

We zoeken een gemeente die met ID-Flux een pilot wil doen. Is dat iets voor jou?

Wil je ontdekken wat ID-Flux voor jou en de inwoners van jouw gemeente kan betekenen? Neem vrijblijvend contact op voor meer informatie en bel mij op 06-14422577 of mail naar margriet@id-flux.com.

De mensen achter ID-Flux

Graag stel ik de oprichters van ID-Flux aan je voor, Michiel Dietvorst (links) en Germo van de Hoek (midden).

Michiel wordt enthousiast van vooruitgang door *changing by doing* en hij gelooft in allianties waarin partners elkaar versterken. Al meer dan 10 jaar is hij expert op het gebied van bottom-up innovatie, intrapreneurship en IdeaRealization.

"Mijn missie is het onbenutte potentieel van kennis, inzichten en bevoegdheid van de hele organisatie omzetten naar concrete resultaten. Waar de bottom-up denkkraft en daadkracht verbonden zijn met de top-down visie, is intrapreneurship de cruciale competentie die organisaties flexibel, dynamisch en toekomstvast maakt. Zien hoe trots medewerkers zijn op hun ideeën en hun bijdrage aan het succes, hoe beslissers onder de indruk zijn van de kwaliteit en toepasbaarheid van de inzichten van de werkvloer, doet mijn hart sneller kloppen."

Germo is een rasechte impact ondernemer, die graag wil laten zien en beleven dat het anders kan als er krachten gebundeld worden.

"Ik houd van actie en doordacht kansen pakken. Ik ben ervan overtuigd dat innovatie geen keuze is, maar bewuste evolutie, je moet meeveranderen met de omstandigheden en dus ook inzien wat de wensen van de omgeving (het eco-systeem) hierin zijn. Er wordt teveel vóór mensen gedacht en

te weinig mét mensen gedacht. In de huidige digitale wereld is alles binnen handbereik, er is veel meer denk- en daadkracht beschikbaar dan er nu ingezet wordt. Traditionele systemen en structuren werken daardoor niet meer, deze moeten evolueren! Met een achtergrond in techniek en bedrijfskunde, een bevlogen en positieve geest en een *can-do*-mentaliteit wil ik impact maken mét en voor mensen."

Margriet Twisterling was fractievoorzitter in de gemeenteraad van Zwolle van 2000 - 2007. Daar zag ze hoe lastig het is voor inwoners om deel te nemen aan het maatschappelijk debat. "Mijn missie is dat elk mens zich gezien en gehoord voelt. Dat we de kennis en ervaring in de samenleving inzetten voor betere oplossingen met meer draagvlak voor de uitvoering. Wanneer we met elkaar in gesprek gaan, ontstaat er begrip voor elkaars belangen. Ook als we het helemaal niet met elkaar eens zijn. Minder polarisatie en meer verbinding, dàt is mijn droom.

Denkkracht | Daadkracht | Draagvlak

[Website](#)

[LinkedIn](#)

Deze e-mail is verstuurd aan griffie@leeuwarden.nl. • Als je geen e-mails meer wilt ontvangen dan kun je je [hier afmelden](#). • Je kunt ook je [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voeg margriet@id-flux.com toe aan je adresboek voor een betere ontvangst.

